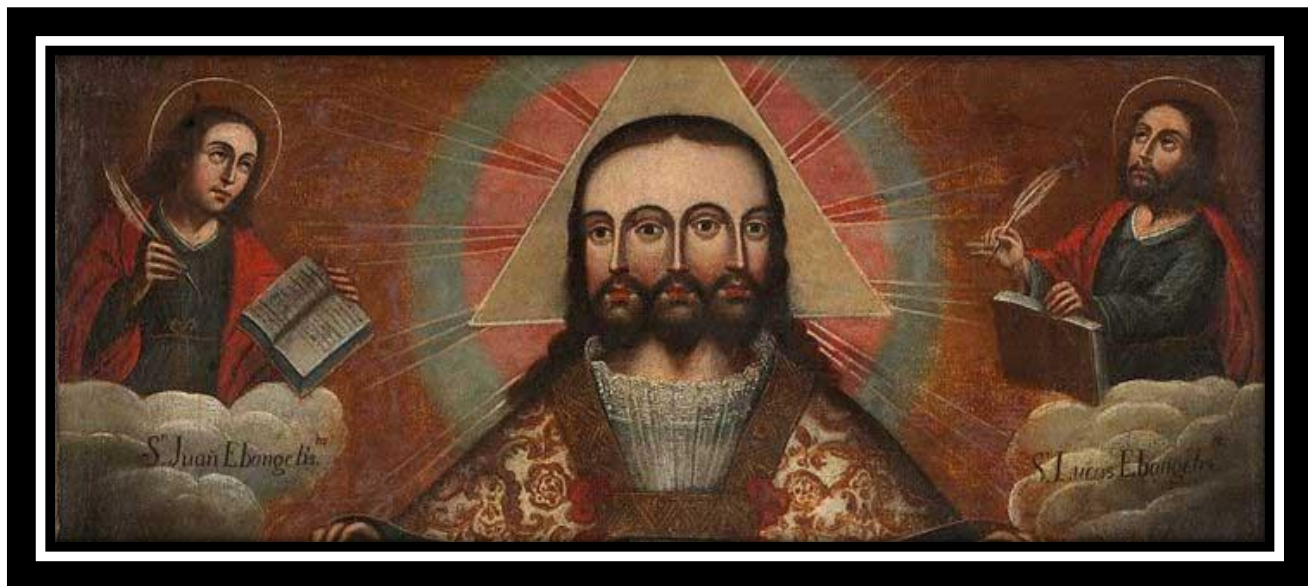

Tror alla på Treenighetsläran?

Originaltitel: *Does Everyone Believe in the Trinity?* av Anthony Buzzard.

"Det är exeges [bibeltolkning, ö.a.] av illasinnad sort att gudfruktiga skulle finna treenighetsläran i pluralformen *elohim* [Gud]" ("Gud", *Encyclopedia of Religion and Ethics*)

"Endast en, Fadern, kan absolut kallas "den ende sanne Guden", inte samtidigt Kristus (som inte är den sanne Guden i 1 Johannes 5:20...). Jesus, i enighet med Fadern, fungerar som hans ombud (Joh. 10:30) och hans representant (Joh. 14:9-10)" (professor H.A.W. Meyer, *Commentary on the New Testament*. Citatet är från hans kommentar till Johannes 17:3).

Det är vanligt att [teologi]studenter i bibelkunskap talar om Jesus som Gud och insisterar på att tron på en treenighet, av tre lika stora och lika eviga personer i den ende Guden, är den sanna trons kännetecken. Men många erkända bibelforskare menar inte att Jesus kallas Gud, i en trinitarisk bemärkelse, i Bibeln. Framstående experter på Bibeln, tidigare och nutida, hävdar att läran om en tredelad Gud inte finns någonstans i Bibeln.

Svåra frågor

En populär diskussion om kristendomen nyligen visar att treenighetsläran "utan tvivel är en av de svåraste bibliska lärorna att förstå" (Ron Rhodes, *The Heart of Christianity*, Harvest House, 1996, s. 50). En av de mest förbryllande frågor som trinitarier [anhängare av treenighetsläran, ö.a.] ställs inför, är det faktum att Jesus Kristus (som Faderns Son, dvs. Guds Son) i Markus 13:32 erkände okunskap om sin andra ankomst. Hur kan Jesus vara Gud, om han inte är allvetande? Varför skulle Gud, Fadern, ge sin uppståndne och förhärligade Son [Jesus] en uppenbarelse om Jesus verkligen vet allt? (Uppenbarelsboken 1:1). Kan trinitarierna ge ärliga svar på dessa frågor?

Ingenstans i den bibliska texten har Jesus någonsin sagt att han var Gud. I Markus 10:18 gjorde han skillnad på sig själv och Gud som ensam är god. Om Jesus är Gud, varför skulle han då särskilja sin Fader som den enda som är rakt igenom god?

Singular pronomen

Rätt sätt att undersöka frågan, om vem som är den Allsmäktige Guden i Bibeln, är att börja med de 75 procent av våra Biblar som vi kallar för Gamla testamentet. Det var från dessa skrifter som Jesus hade fått näring. Ett mycket enkelt faktum, som inte ofta får den uppmärksamhet som den förtjänar, är att Gamla testamentet beskriver Gud med singular pronomen över 11 000 gånger. Singular pronomen säger oss att Gud är en enskild Individ.

Tänk om du tog fram en bok i vilken pappan i en familj beskrevs av singularformer som "jag", "mig" och "han" flera hundratals gånger? Om sedan samme far plötsligt sa: "Låt oss ta semester", skulle du då omedelbart tro att pappan var mer än en individ, eller person? Eller skulle du istället tro att pappan, som en ensam individ, inbjöd andra att delta i en aktivitet tillsammans med honom?

1 Moseboken 1:26

När somliga bibelläsare kommer till 1 Moseboken 1:26 och läser att Gud sade: "Låt oss göra...", hoppar de otroligt nog till slutsatsen att Gud är mer än en person. Det finns ingen logisk orsak till detta. Skrifterna beskriver Gud som; "jag", "Han", "Honom", "mig" tusentals gånger. När Gud vid ett mycket sällsynt tillfälle säger: "Låt oss..." så betyder det att Gud, som är en person, involverar andra med honom. Hur kommer det sig att bibelläsare föreställer sig att "Låt oss..." betyder "Låt oss tre"...? Versen säger ingenting om tre medlemmar av en gudom.

Den behjälpliga fotnoten i *New International Versions* studiebibel (1 Mos. 1:26, *NIV*) visar att Gud på något sätt involverade sina änglar i skapelsen. När änglarna framträder ser de ut som människor (1 Mos. 18:2). Både människan och änglarna har vissa likheter med Gud själv.

Från *Word Biblical Commentary* ("Från en grupp av internationella forskare, ett exempel av det bästa i evangelisk forskning"):

"När änglar framträder i Gamla testamentet beskrivs de ofta som människor (1 Mos. 18:2). Och faktum är att bruket av singularformen i vers 27 [1 Mos. 1:27] faktiskt antyder att Gud arbetade ensam i skapandet av mänskligheten. "Låt oss skapa människor" bör därför betraktas som ett tillkännagivande från Gud till det himmelska hovet [av änglar], att fästa änglarnas uppmärksamhet på skapelsens huvuddrag, människan. Som Job 38:4,7 uttrycker det: När jag lade jordens grund ropade alla Guds söner av glädje (jmf Lukas 2:13-14)."

Tanken att 1 Moseboken 1:26 till och med innehåller antydningar om att treenigheten är falsk. I *Word Biblical Commentary* sägs det:

"Det är nu allmänt erkänt att bruket av plural, för skribenten till 1 Moseboken 1:26, inte betydde att [Gud var mer än en person.]"

Verkliga sanningssökare kommer att anstränga sig för att inte inleda sin granskning med antagandet att treenigheten är en sann biblisk lära. De kommer istället att börja med ett öppet sinne och söka efter tydliga bevis. Finns det sådana bevis i Gamla testamentet?

Många har övergett 1 Moseboken 1:26 som någon slags indikation på flertal i Gud. I NIV-studieutgåva, som är allmänt tillgänglig, ges allmänheten den information som behövs och påpekar med många kommentarer att Gud talade till sitt åtföljande änglaråd. Det finns inget bevis för treenighetsläran i 1 Moseboken 1:26.

Jesu trosbekännelse och *Echad* (En) Herre

Det finns inte heller några bevis för treenigheten i ordet "en" i den berömda judiska och kristna trosbekännelsen (5 Mos. 6:4, som Jesus citerade som kristen i Markus 12:28-29). Den mest grundläggande trosbekännelsen säger:

"Hör Israel! Herren vår Gud, Herren är en."

Ett mycket vilseledande och orättvist argument som har fått stor spridning är att ordet "en" egentligen betyder en "sammansatt enhet". Även om så var fallet, så säger den versen ingenting om att Gud är tre, utan "en" betyder "en". "En" kan naturligtvis ändra ett kollektivt substantiv som t.ex. ett "gäng" eller en "hjord". Men det är ordet "hjord" eller "gäng" som förmedlar tanken på flertal (plural) inte själva ordet "en/ett". Det här argumentet om en sammansatt enhet används inte av bibelforskare i det hebreiska språket. Man kan bara vända sig till ett lexikon i hebreiska för att se att ingenting underförstått ligger i ordet "en".

I en tjock bok om treenigheten (*The Trinity: Evidence and Issues*) hävdar Robert Morey att det hebreiska ordet för "en" egentligen betyder "mer än en"! Utan bevis från något lexikon säger han att "en" betyder "sammansatt enhet". Morey inkluderar en fotnot till sid. 25 i *Lexicon of Biblical Hebrew* som stöd. Men den sida han

hänvisar till innehåller inte ett enda ord som stöd för hans teori att "en" verkligen betyder en "sammansatt enhet". Lexikonet definierar med rätta "en" som grundtalet "ett". *Echad* är ordet för "en" i räkning. Föreställ dig vilket kaos i kommunikationen om "en/ett" egentligen betydde mer än en/ett. Predikaren 4:9 talar om att två är bättre än en (*echad*). Bruket av "ett" i meningen, "De två skall bli ett kött" betyder inte att "ett" egentligen är flertal. Det betyder att två människor i ett äktenskap blir ett (inte två) saker. Tanken om flertal återfinns inte alls i ordet "en/ett". I detta sammanhang finns det; manliga och kvinnliga mänskliga personer.

De hebreiska lexikonerna säger oss korrekt att "en" betyder "en enda". *Echad* används omkring 770 gånger, och det råder aldrig något tvivel om att det betyder "en", och inte två eller fler. I Israels och Jesu trosbekännelse (5 Mos 6:4; Markus 12:28-29) beskrivs HERREN som "en Herre", dvs. "en enda Herre". En enda Herre betyder en person, inte tre.

Opposition mot Treenigheten

Opposition mot treenigheten är inte begränsat till så kallade sekter. Det är en myt. Hur många vet vad sir Isaac Newton, John Locke och John Milton har gemensamt? De är erkända som bland de mest intelligenta bibelforskarna på 1600-talet. Alla protesterade de kraftigt mot treenighetsläran. Dessa män kan inte bara avfärdas som dåligt utbildade eller fördomsfulla. De hade mycket goda skäl för det de trodde på och skriftligen försvarade. Alla tre var kraftfulla antitrinitarier. Det var också Thomas Jefferson, som noggrant undersökte den trinitariska frågan i ljuset av Bibeln. Hur många vet att Harvard University vid en tidpunkt uttryckte icke-trinitariska åsikter? Många nutida bibelforskare erkänner att treenigheten är en efterbiblisk utveckling.

En av de grymmaste händelserna i kyrkans historia inträffade när [den protestantiske, ö.a.] reformatorn Calvin använde katolska kyrkans starka arm för att bränna upp en briljant lingvist, läkare, geograf och bibelexpert, Miguel Serveto. Att man bränner andra över en fråga om doktrin, är absolut förbjudet i Bibeln och kan få några att undra vad det är för ande som driver sådan förföljelse över en definition av vem Gud är. (För en ny fin redogörelse för denna fruktansvärda grymhet till stöd för

den trinitariska saken, se Marian Hillar, *The Case of Michael Servetus: The Turning Point in the Struggle for Freedom of Conscience*, Edwin Mellen Press, 1997).

När blev Gud Fader till Jesus?

Treenighetsläran är beroende av en mycket obiblisk tanke: Att Sonen var "född före all tid". Treenigheten hävdar att Guds Son inte hade någon början, att han är en evig oskapad varelse. Utan dessa faktorer finns det ingen treenighet. Låt oss se om Bibeln stöder tanken på att Guds Son var "född före all tid".

Somliga auktoriteter förväntar sig att allmänheten skall svälja en hel massa felaktig information (nonsens skulle vara en mer rättvis beskrivning!). De kommer att säga att det finns "ett samtal mellan medlemmar i gudomen i Psalm 2 och 110:1."

Sanningssökare bör se efter noga och under bön vid dessa två skriftställen. I Psalm 2:7 berättas det om den ende Guden, Jehova (HERREN), när han riktade sig till Sonen, Messias. Fadern säger: "Du är min Son, jag har fött dig IDAG". Att ha fött betyder att bli Fader till ett barn. Men betyder ordet "idag" detsamma som "före all tid" eller "evighet"? Förslaget är fullständigt destruktivt i den mening som avses i Guds uppenbarelse. "Idag" betyder uppenbarligen idag. Idag är inte detsamma som före all tid eller evighet. Det finns ingen grund alls för treenigheten i Psalm 2:7. Utan en Son "född före all tid" [eller *född i evighet*, ö.a.] kan det inte finnas någon treenighet. Psalm 2:7 motsäger treenighetsläran och talar om för oss att det fanns en tid före Sonen. Lukas 1:35 talar om för oss när Sonen blev född. Det var för omkring två tusen år sedan i Palestina. När Guds kraft vilade över Maria frambringades Guds Son till existens som Faderns enfödde Son (se Luk. 1:35, Matt. 1:20, "föds"). Det finns ingen sådan person som en "Son född före all tid" i Bibeln. Det är en uppfinning av efterbibliska kyrkofäder.

Psalm 110:1

Inte heller finns det ett samtal mellan medlemmar i en gudom i Psalm 110:1. I den psalmen talar HERREN till "min herre". "Herren" i fråga är inte HERREN (Jehova), utan ADONI ("min herre"). ADONI i alla dess 195 förekomster i Gamla testamentet

betyder inte Gud, utan en människa (eller ibland änglar) av högre rang. Det finns ett annat ord för Gud - ADONAI - som syftar på Gud i alla dess 449 händelser. Adonai och Adoni visar oss den bibliska skillnaden mellan Gud och människan. Messias i Psalm 110:1 tilltalas med en mänsklig titel, inte en gudomlig. Därför skrev Paulus att vi har;

"bara en Gud, Fadern" (1 Kor. 8:6).

"Gud är en, och en är medlare mellan Gud och människor:

MÄNNISKAN Kristus Jesus" (1 Tim. 2:5).

Jesus är Herren Messias (Luk 2:11; Matt. 16:16) och inte Herren Gud.

Auktoriteter som hävdar att den andra Herren i Psalm 110:1 är ADONAI (Gud) kan antingen inte läsa hebreiska eller har inte noggrant kontrollerat fakta. Ron Rhodes i sin *"Reasoning from the Scriptures with Jehovah's Witnesses"*, s. 162 säger:

"Fråga ett Jehovas vittne: 'Visste du att samma ord som används för "Herre" (adonai) i Psalm 110:1 för Jesus Kristus, också används för Fadern många gånger i Skriften...?'"

Men argumentet slår tillbaka mot honom, eftersom ordet i Psalm 110 inte är adonai. Det är adoni, som aldrig är en hänvisning till Gud, men alltid (195 gånger) en hänvisning till någon som inte är Gud. Messias är Guds Son, inte Gud själv. Messias är Guds fullkomliga representant och talar Guds ord som Guds representant. Jesus dog, men Gud är oförmögen att dö (odödlig, 1 Tim. 6:16). Därför kan Jesus inte vara Gud.

Jesaja 48:16

Det finns sannerligen ingen treenighet i Jesaja 48:15-16. Lagg märke till interpunktionen [användandet av skiljetecken] i ESV [English Standard Version]:

"Jag [HERREN Gud], ja jag, har talat och kallat honom [Messias, Guds representant]; Jag [HERREN] har fört fram honom [Messias] och han [Messias] ska ha framgång på sin väg. Dra närmare till mig [HERREN Gud], hör detta: från begynnelsen har jag inte talat i hemlighet; från den tid det kom att ske har jag varit där."

Observera noga att ESV (även NET, NIV, RSV och andra) stänger citattecknen vid punkten. Då tar en ny talare vid och säger: "Och nu har Herren Gud sänt mig och sin ande". Messias representeras här som att ha blivit sänd av HERREN (Gud). De allra flesta trinitariska forskare skulle aldrig gå i spetsen för detta skriftställe som något bevis för treenigheten.

Bevis från ansedda Auktoriteter

Följande vittnesmål från ansedda auktoriteter visar att påståendet att "Jesus är Gud", och att Bibeln lär ut om en treenig gudom, är mer en övning i propaganda än verkliga fakta. Medan populär kristendom fortsätter att gå barskt tillväga med icke-trinitarier [kristna som *inte* tror på treenighetsläran, ö.a.], kan de sistnämnda trösta sig med återspeglings av klokare och sundare sinnen, både evangeliska och övriga. Följande uttalanden visas i skrifter från framstående experter inom bibelstudium:

"Eftersom treenigheten är en sådan viktig del av senare kristen doktrin, är det slående att ordet inte förekommer i Nya testamentet. På samma sätt kan det utvecklade konceptet med tre jämlika partners i gudomen, som hittas i senare formuleringar av trosuppfattningar, inte tydligt detekteras inom ramen för kanonen" (*Oxford Companion to the Bible*, ed. Bruce Metzger, OUP, 1993, sid. 782).

"Ordet treenighet finns inte i bibeln... Den fann ingen plats formellt i kyrkans teologi förrän på 300-talet" (*Illustrated Bible Dictionary*, Intervarsity Press, Tyndale House Publishers, 1980, del 3, sid. 1).

"Treenigheten "är inte direkt och uttryckligen Guds ord" (*New Catholic Encyclopedia*, 1967, band. XIV, s. 304).

"I Skriften finns det ännu inte någon enda term som de tre Gudomliga personerna betecknar tillsammans. Ordet "Trias" (översättning av det latinska ordet "trinitas") återfinns först i Theofilos i Antiokia omkring år 180 efter Kristus.... Kort därefter förekommer det i sin latinska form av "trinitas" i Tertullianus" (*The Catholic Encyclopedia*, 1912, band 15, sid. 47).

"Förhastade slutsatser kan inte dras av användningen, för [Tertullianus] tillämpar inte orden [som senare tillämpades på Trinitarianism] på Trinitarisk teologi" (Michael O'Carroll, *Trinitas: A Theological Encyclopedia of the Holy Trinity*, 1987, sid. 208).

Finns treenigheten i Gamla testamentet?

"Det finns i Gamla testamentet inga tecken på distinktioner i gudomen; det är en anakronism att finna antingen läran om inkarnationen eller treenighetsläran på dess sidor" ("Gud", *Encyclopedia of Religion and Ethics*, band 6, sid. 254).

"Teologer i våra dagar är överens om att den hebreiska Bibeln inte innehåller någon lära om treenigheten" (*The Encyclopedia of Religion*, ed. Mircea Eliade, Macmillan Publishing Company, 1987, band 15, sid. 54).

"Treenighetsläran undervisas inte i Gamla testamentet" (*New Catholic Encyclopedia*, 1967, band. XIV, s. 306).

"Gamla testamentet berättar inget uttryckligen eller på något underförstått sätt om en treenig Gud som är Fader, Son och Helig Ande... Det finns inga bevis för att någon helig

skribentens misstänkte att det fanns en [treenighet] i gudomen... Till och med det att i Gamla testamentet se förslag eller förespeglningar eller "dolda tecken" på treenigheten av personer, är att gå långt bortom de heliga skribenternas ord och uppsåt" (Edmund J. Fortman, *The Triune God*, Baker Book House, 1972, s. Xv, 8, 9).

"Gamla testamentet är strikt monoteistiskt. Gud är ett enda personligt väsen. Tanken på att en treenighet skulle finnas där är helt utan grund."

"Det finns ingen brytning mellan Gamla och Nya testamentet. Den monoteistiska traditionen fortsätter. Jesus var jude, övade av judiska föräldrar i Gamla testamentets skrifter. Hans undervisning var judisk ända in i kärnan; ett nytt evangelium, ja, men inte en ny teologi... Och som sin egen övertygelse tog han emot den främsta texten av judisk monoteism: 'Hör, o Israel, Herren vår Gud är en Gud'" (L.L. Paine, *A Critical History of the Evolution of Trinitarianism*, Houghton Mifflin och Co., 1900, sid. 4).

"Gamla testamentet kan knappast användas som auktoritet för existensen av distinktioner i gudomen. Bruket av "oss" av den gudomliga talaren (1 Mos. 1:26, 3:22, 11:7) är egendomligt, men det är kanske på grund av att Han är medveten om att vara omgiven av andra varelser av ett högre slag än människor (Jes. 6:8)" (A.B. Davidson, "God", *Hastings Dictionary of the Bible*, band. II, sid. 205).

"Från Filon och framåt har judiska kommentatorer i allmänhet funnit att pluralformen [1 Mos. 1:26, "Låt oss göra människor"...] används därför att Gud vänder sig till sitt himmelska hov, dvs. änglarna (jfr. Jes. 6:8). [Detta är också den förklaring som ges av NIV Study Bible] Ända sedan Barnabasbrevet och Justinus Martyren, som såg pluralformen som en hänvisning till Kristus, har de kristna av tradition sett denna vers som ett förebådande för treenigheten. Det är nu allmänt erkänt att detta inte var vad pluralformen betydde för den ursprunglige skribenten" (Gordon Wenham, *Word Commentary on Genesis*, sid. 27).

Justinus Martyrens misstag (2:a århundradet) hade förödande följder. Genom att föreslå att Guds Son, i stället för logos, preexisterade [existerade före födseln på jorden, ö.a.] så skapade Justinus problemet med två gudomliga varelser (Gud och Sonen) som så småningom ledde till treenigheten. Denna nya lära skrevs in i de traditionella trosbekännelserna i år 325 och 451 e.Kr [efter Kristus]. Men detta var alltså över 300 år efter Nya testamentets tid.

Finns treenigheten i Nya testamentet?

"Ingen apostel hade kunnat drömma om att tro att det finns tre gudomliga personer" (Emil Brunner, *Christian Doctrine of God, Dogmatics*, Vol. 1, sid. 226).

"Teologer är överens om att Nya testamentet inte heller innehåller någon uttrycklig lära om treenigheten" (*Encyclopedia of Religion*, Vol. 15, sid. 54).

"Nya testamentets skribenter ... skriver inget i direkta ordalag om treenigheten ... ingen uttrycklig lära om att det i en enda Gud finns tre jämlika gudomliga personer ... Vi påträffar inte någonstans någon trinitarisk lärosats om tre sinsemellan åtskilda bärare av gudomligt liv och gudomlig verksamhet i samma gudom." (Fortman, *The Triune God*, s. xv, xvi, 16).

"Varken ordet Treenighet eller den uttryckliga läran förekommer i Nya testamentet" (*The New Encyclopedia Britannica*, 1985, Vol. 11, sid. 928).

"Vad Nya testamentet beträffar, så finner man där inget stöd för själva läran om treenigheten." (Bernard Lohse, *A Short History of Christian Doctrine*, Philadelphia: Fortress Press, 1966, sid. 38).

"I Nya testamentet förekommer inte den utvecklade treenighetsläran" (*The New International Dictionary of New Testament Theology*, ed. Colin Brown, Zondervan, 1976, Vol. 2, sid. 84).

"Bibeln saknar den uttryckliga förklaringen om att Fadern, Sonen och den Helige Ande är av samma väsen" (Karl Barth, som det hänvisas till i *New International Dictionary of New Testament Theology*, ovan).

"Jesus Kristus nämnde aldrig ett sådant fenomen, och ingenstans i Nya testamentet förekommer ordet treenighet. Denna uppfattning antogs av kyrkan först tre hundra år efter vår Herres död" (Arthur Weigall, *The Paganism in our Christianity*, G.P. Putnam och Sons, 1928, sid. 198).

"I den ursprungliga kristendomen fanns ingen uttrycklig lära om treenigheten, så som den senare kom att utformas i trosbekännelserna" (*New International Dictionary of New Testament Theology*, Vol. 2, sid. 84).

"De första kristna tänkte emellertid till en början inte på att tillämpa denna uppfattning om TREENIGHET på sin egen tro. De var hängivna till Gud Fadern och till Jesus Kristus, Guds Son, och de erkände... den Helige Ande; men det fanns ingen tanke på att dessa tre var en verklig Treenighet, jämlika och förenade i Ett" (Arthur Weigall, *The Paganism in Our Christianity*, sid. 197).

"Till en början var den kristna tron inte Trinitarisk... Varken under den apostoliska eller den efterapostoliska tiden var den det, vilket avspeglar sig i Nya testamentet och andra tidiga kristna skrifter" (*Encyclopedia of Religion and Ethics*, ed. James Hastings, 1922, Vol. 12, sid. 461).

"Formuleringen 'en Gud i tre personer' blev inte enhälligt erkänd och förvisso inte helt upptagen i kristet liv och kristen trosbekännelse förrän mot slutet av 300-talet... Bland

de apostoliska fäderna fanns det inte ens den minsta antydning till en sådan tankegång eller uppfattning" (*New Catholic Encyclopedia*, 1967, Vol. 14, sid. 299).

"300-talets Treenighetslära var ingen korrekt återspeglning av den kristna läran om Guds natur; tvärtom var det en avvikelse från denna lära" (*The Encyclopedia Americana*, sid. 1956, sid. 2941).

"Nya testamentet ger ingen antydning om Chalkedons lära. Det rådet omformulerade inte bara Nya testamentets uppgifter om Jesu konstitution på annat språk, utan omformulerade det också i ljuset av det nuvarande grekiska filosofiska tänkandet. Och denna omorientering och omskrivning går långt utöver uppgifterna i Nya testamentet" (*A Christological Catechism*, Paulist Press, sid. 102).

Antyder ordet *Elohim* (Gud) att det finns mer än en person i gudomen?

"Den fantasifulla uppfattningen om att *Elohim* syftar på en treenighet av personer i gudomen finner nu knappast något stöd bland forskare. Det är antingen vad grammatikerna kallar för *pluralis majestatis*, eller så betecknar det fullheten av gudomlig styrka, summan av de krafter som Gud visar prov på" (William Smith, *A Dictionary of the Bible*, ed. Peloubet, MacDonald Pub. Co., 1948, sid. 220).

"Elohim måste i stället förklaras som en intensiv plural, som betecknar storhet och majestät" (*The American Journal of Semitic Language and Literature*, 1905, Vol. XXI, sid. 208).

"Tidiga dogmatiker var av den uppfattningen att en så viktig lära som treenigheten inte kunde ha varit okänd för Gamla testamentets män ... Ingen nutida teolog ... kan längre upprätthålla en sådan uppfattning. Endast en felaktig exeges som förbiser de mer omedelbara tolkningsgrunderna kan se hänvisningar till treenigheten i pluralform av

det gudomliga namnet Elohim, bruket av plural i 1 Mos 1:26 eller sådana liturgiska fraser som, tre medlemmar av den aronitiska välsignelsen i 4 Moseboken 6:24-26 och Trisagionen i Jesaja 6:3" (*The New Schaff-Herzog Encyclopedia of Religious Knowledge*, Vol. 12, sid. 18).

"Pluralformen av Guds namn, elohim, i de hebreiska skrifterna har ofta framförts som ett bevis på flertalet personer i gudomen ... Sådan användning av Skriften kommer sannolikt inte att främja sanningens intressen eller vara givande för läran... Elohim's pluralform kan lika gärna beteckna en mångfald av gudomlig potential i gudomen som tre personliga distinktioner, eller det kan förklaras som pluraliteten av majestät och excellens. Sådana uttrycksformer är känsliga för alltför många förklaringar för att kunna användas som giltiga bevis på treenigheten" (Milton Terry, *Biblical Hermeneutics*, sid. 587).

Är Jesus Gud?

Jesus sade aldrig "jag är Gud". Han gjorde alltid anspråk på att vara Messias, Guds Son.

"Jesus är inte Gud utan Guds representant och agerar som sådan så fullständigt och totalt på Guds vägnar att han står i Guds ställe inför världen... [Johannes] evangelium säger tydligt att Gud och Jesus inte skall uppfattas som identiska personer, som i 14:28: "Fadern är större än jag" (Jakob Jervell, *Jesus in the Gospel of John*, 1984, sid. 21).

"Tydligt kallade Paulus inte Jesus för Gud" (Sydney Cave, D.D., *Doctrine of the Person of Christ*, sid. 48).

"Paulus gör vanligtvis åtskillnad mellan Kristus och Gud" (C.J. Cadoux, *A Pilgrim's Further Progress*, s. 40, 42).

"Paulus jämställer aldrig Jesus med Gud" (W.R. Matthews, *The Problem of Christ in the 20th Century*, Maurice Lectures, 1949, sid. 22).

"Paulus ger aldrig Kristus namnet eller beskrivningen av "Gud" (*Dictionary of the Apostolic Church*, Vol. 1, sid. 194).

"När Nya testamentets skribenter talar om Jesus Kristus så talar de inte om Honom [Gud], inte heller tänker de på honom [Kristus] som Gud" (J.M. Creed, *The Divinity of Jesus Christ*, s. 122-123).

"Karl Rahner [ledande romersk-katolsk talesman] framhåller med särskilt stor tonvikt att Sonen i Nya testamentet aldrig beskrivs som "ho theos" [den ende Guden]" (A.T. Hanson, *Grace and Truth*, sid. 66).

"Det tydliga beviset för Johannes är att Jesus vägrar göra anspråk på att vara Gud... Jesus förnekade kraftigt hädelsen att vara Gud eller Hans ersättare" (J.A.T. Robinson, *Twelve More New Testament Studies*, sid. 175, 176).

"I sitt himmelska liv efter uppståndelsen framställs Jesus som att han behåller en personlig individualitet klart åtskild från Guds person, som när han levde sitt liv på jorden som den markbundne Jesus. Jämsides med Gud och jämfört med Gud framstår han som ännu en himmelsk varelse i Guds himmelska hov, alldeles som änglarna — även om han som Guds Son står i en kategori för sig och har en betydligt högre ställning än dem." (*Bulletin of the John Rylands Library*, 1967-68, Vol. 50, sid. 258).

"Vad som emellertid sägs om hans liv och funktion som den himmelska Kristus varken betyder eller antyder att han i gudomlig ställning står på samma nivå som Gud själv och helt och hållet är Gud. Tvärtom! I Nya testamentets beskrivning av hans himmelska person och tjänst ser vi en gestalt som är både åtskild från och underordnad Gud" (*Ibid.*, s. 258, 259).

"Vi måste acceptera det faktum att den nytestamentliga forskningen under låt oss säga de senaste trettio eller fyrtio åren har lett till att allt fler ansedda experter på Nya testamentet kommit fram till slutsatsen att Jesus ... förvisso aldrig menade sig vara Gud" (*Ibid.*, sid. 251).

"När [de kristna under det första århundradet] gav Jesus sådana hederstitlar som Kristus, Människosonen, Guds Son och Herre, var detta ett slags sätt att säga att han inte var Gud, utan att han utförde Guds verk" (*Ibid.*, sid. 250).

"De gamla gjorde ett orätt bruk av [Johannes 10:30, "Jag och Fadern är ett"] för att bevisa att Kristus är ... av samma väsen som Fadern. Ty Kristus talar inte om enighet i substans, utan om det samförstånd som han har med Fadern" (John Calvin, *Commentary on John*).

"Den Kristus som utför frälsningsarbetet är en personlighet som är både mänsklig och övermänsklig, inte Gud utan Guds Son. Idén om de två naturernas förening, som skulle utvecklas senare, är inte närvarande här" (Maurice Goguel, *Jesus and the Origins of Christianity*, Harper, 1960).

"Jesus identifieras aldrig med Gud, eftersom de första kristna troligen inte skulle förväxla Jesus med Gud Fadern" (Howard Marshall, "Jesus as Lord: The Development of the Concept," in *Eschatology in the New Testament*, Hendrickson, sid. 144).

Är den Helige Anden en tredje person?

Det är fullständigt missvisande att läsa in en tredje person i Bibeln, den Helige Anden. "Elias ande" (Luk. 1:17) är ingen annan person än Elia själv. Inte heller är "Guds ande" en annan person än Fadern. Den Helige Anden är den operativa

närvaron av Guds sinne och inflytande såväl som hans karaktär. Det är Gud som utsträcker sig till sin skapelse.

"Även om denna ande ofta beskrivs i personliga termer, verkar det fullständigt klart att de heliga skribenterna [av de hebreiska skrifterna] aldrig föreställde eller presenterade denna ande som en särskild person" (Edmund Fortman, *The Triune God*, sid. 9).

"Ingenstans i Gamla testamentet finner vi någon tydlig indikation om en Tredje Person" (*The Catholic Encyclopedia*, 1912, Vol. 15, sid. 49).

"Judarna betraktade aldrig anden som en person, och det finns inte heller några säkra bevis för att någon av Gamla testamentets författare hade den uppfattningen... Den Helige Anden presenteras vanligtvis i de synoptiska evangelierna (Matteus, Markus, Lukas) och i Apostlagärningarna som en gudomlig kraft eller makt" (Edmund Fortman, *The Triune God*, s. 6, 15).

"Gamla testamentet räknar uppenbarligen inte Guds ande som en person... Guds ande är helt enkelt Guds kraft. Om den ibland framställs som åtskild från Gud, beror det på att Jahves [Guds] andedräkt verkar utanför honom själv... Flertalet av Nya testamentets texter uppenbarar Guds ande som något, inte någon; detta framgår särskilt av parallelliteten mellan Guds ande och Guds kraft" (*New Catholic Encyclopedia*, 1967, Vol. 13, s. 574, 575).

"På det stora hela talar Nya testamentet, liksom det Gamla, om anden som en gudomlig energi eller kraft" (W.E. Addis and Thomas Arnold, *A Catholic Dictionary*, 1960, sid. 810).

"Den tredje Personen gjordes gällande vid ett kyrkomöte i Alexandria år 362... och slutligen av kyrkomötet i Konstantinopel år 381" (*A Catholic Dictionary*, sid. 812).

"[Matt. 28:19] bevisar bara att det är tre som nämns, ... men det bevisar inte i sig självt att alla tre nödvändigtvis är av gudomlig natur och i besittning av lika hög gudomlig värdighet... Denna text i sig själv är inget avgörande bevis för att de tre som nämns är personer, inte heller att de är jämlika eller gudomliga" (McClintock and Strong, *Cyclopedia of Biblical, Theological and Ecclesiastical Literature*, 1987, Vol. X, sid. 552).

Lägg märke till att det, från Nya testamentets tid och framåt, är omöjligt att fastställa att den Helige anden ansågs vara en tredje gudomlig person. Gregorios av Nazianzos, biskop av Konstantinopel, skrev år 380 e.Kr:

"Av våra eftertänksamma män betraktar somliga den Helige Ande som en kraft, andra som en varelse och andra som Gud; medan andra inte har fattat beslut, eftersom de ser att Skriften inte bestämmer något i ämnet" (Oratio 38: De Spiritu Sancto).

Johannes 1:1

"Inte i något av dessa fall [däribland Johannes 1:1] används theos [Gud] på ett sådant sätt att Jesus identifieras med honom, som på andra ställen i Nya testamentet framställs som "ho theos", dvs. den högste Guden... Om Nya testamentets skribenter ansåg det vara viktigt att de troende skulle bekänna Jesus som 'Gud', kan man då förklara den nästan fullständiga avsaknaden av just detta slags bekännelse i Nya testamentet?" (Bulletin of the John Rylands Library, 1967-68, Vol. 50, sid. 253).

"Guds 'ord' i Gamla testamentet [som utgör ett mönster för Nya testamentet] omtalas ibland som om det hade en objektiv tillvaro och en inhemsk makt att förverkliga sig själv. Guds "vishet" i några avsnitt är inte mer en egenskap hos Gud, utan en personifikation av hans tanke. I Ordspråksboken 8 är "vishet" Guds plan eller konception av världen, universums ledade ramverk som en moralisk organism. Dess skapelse är den första rörelsen hos det gudomliga sinnet utåt. När den projiceras utanför Guds sinne blir ämnet för hans egen begrundan; det är 'med Gud' "[jmf. Johannes 1:1,

"Ordet var med Gud", vilket inte betyder att ordet var en annan person] (A.B. Davidson, *Hastings Bible Dictionary*, art. Gud, Vol. II, s. 205, min kursivering).

De engelska översättningarna av Bibeln från grekiskan innan KJV [King James Version] återgav början på Johannes 1:

"Allt blev till genom det, och utan det blev ingenting till av det som är till. I det var liv..."

På liknande sätt beskriver ett antal nutida tyska och franska översättningar ordet som "det", inte "honom". Det finns därför ingen anledning att tänka på ordet som person, förrän det kommer till uttryck på Jesus i Johannes 1:14. Kom ihåg att "ordet" i den hebreiska bibeln, bakgrunden till Nya testamentet, aldrig har betytt en person i alla dess 1455 fall. Det finns ingen antydning i Gamla testamentet om att Messias skulle vara en person före sin befruktning. Det var raka motsatsen som lärdes ut: Messias skulle bestämt inte vara Gud, utan en unik, slutgiltig "profet lik Mose", som kom till liv i en familj i Israel (se 5 Mos. 18:15-19; Apg. 3:22; 7:37).

"Vi skall inte tro att apostlarna identifierade Kristus med Jehova; det fanns avsnitt som gjorde detta omöjligt, till exempel Psalm 110:1, Malaki 3:1" (Charles Bigg, D.D., Regius Professor of Ecclesiastical History, Oxford, in *International Critical Commentary on Peter and Jude*, T&T Clark, 1910, sid. 99).

"Kristenheten har gjort sig av med kristendomen utan att helt vara medveten om det" (Søren Kierkegaard, citerad i *Time magazine*, Dec.16, 1946, sid. 64).

Översättning: Ingrid J. Klingberg, feb 2021.

Vissa bibelcitrat är översatta direkt från den engelska texten, annars från SFB15 om inget annat anges.